

Bijlage 11

Kwalitatief onderzoek

In kwalitatief onderzoek gaat het vooral om hypothesevorming. Het geeft inzicht in hoe mensen denken over een bepaald onderwerp. Het geeft geen antwoord op de vraag 'hoeveel mensen' er zo over denken. Kwalitatief onderzoek is zoeken naar ideeën, achtergronden, motieven, weerstanden en beweegredenen. Hierbij komt het 'waarom' voornamelijk naar voren¹.

Voordelen en nadelen kwalitatief onderzoek

Hieronder staat een overzicht met de voordelen en nadelen van kwalitatief onderzoek².

Kwalitatief onderzoek	
Voordelen	Nadelen
Er kan worden doorgevraagd naar het waarom of naar motieven.	De resultaten zijn hooguit indicatief, niet representatief.
De opdrachtgever kan doorgaans meekijken naar het onderzoek; dat kan veel inzicht opleveren.	De opdrachtgever moet de resultaten - met behulp van het onderzoeksbureau - zelf op waarde schatten.
De respondent krijgt de gelegenheid zijn verhaal te vertellen.	De manier van vragen is niet sterk gestandaardiseerd, waardoor de antwoorden niet altijd eenduidig zijn.
Omdat de vragenlijst niet dwingend is maar richtinggevend, kan er worden ingegaan op onverwachte situaties.	
De resultaten zijn 'levensecht' omdat ze goed in een kader geplaatst kunnen worden.	

¹ De Rijksoverheid voor Nederland, Kwalitatief onderzoek. *Internet*, z.j.
(<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/overheidscommunicatie/informatie-voor-professionals/communicatieonderzoek/kwalitatief-onderzoek>)

² De Rijksoverheid voor Nederland, Kwalitatief onderzoek. *Internet*, z.j.
(<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/overheidscommunicatie/informatie-voor-professionals/communicatieonderzoek/kwalitatief-onderzoek>)

Overzicht kenmerken van een kwalitatief onderzoek³

<p>1. De vraagstelling en het doel van het onderzoek</p> <ul style="list-style-type: none">• Vraagstellingen gaan over complexe thema's of betreffen sociale processen• De dagelijkse werkelijkheid van de onderzochten staat centraal <p>2. Het onderzoeksdesign</p> <ul style="list-style-type: none">• Het onderzoeksdesign is flexibel• Het onderzoeksdesign is gericht op studie in een natuurlijke omgeving• Het onderzoeksdesign is gericht op een "holistisch" begrijpen van de context <p>3. De dataverzamelmethode</p> <ul style="list-style-type: none">• Er is een uitgebreid gamma aan dataverzamelmethode ter beschikking• Er wordt vaak een beroep gedaan op meerdere methoden in één onderzoek• Het gebruik van methoden is flexibel• De dataverzameling impliceert vaak een intens en/of langdurig contact met het veld <p>4. De analyse</p> <ul style="list-style-type: none">• De analyse gebeurt (eerder) op basis van teksten dan op basis van cijfers• Het doel van de analyse is betekenis achterhalen• Centraal in de analyse staan processen• Het doel van de analyse is in de diepte te begrijpen en niet representatief te beschrijven <p>5. Rapportering</p> <ul style="list-style-type: none">• De onderzochten worden betrokken bij (de lezing van) de resultaten• De rapportering probeert de context van het geheel weer te geven• De invloed van de onderzoeker op zijn onderzoeksopzet wordt expliciet in rekening genomen
--

Kwalitatief onderzoek ⁴	<ul style="list-style-type: none">- Tekst- Klein aantal respondenten- In de diepte doorvragen: verhaal staat centraal- Hoe en waarom-vragen- Opzoek gaan naar onderliggende mechanismen en context- Niet generaliseerbaar- Ruimte mogelijk voor interpretatie- Intensieve tijdsspanne (1 à 3 uur)	<ul style="list-style-type: none">- Focust op motieven, opinies, attitudes, gedrag en ervaringen- Semi-gestructureerde of niet-gestructureerde vragenlijst
------------------------------------	--	---

³ MORTELMANS, D., *Handboek kwalitatieve onderzoeksmethoden*. Leuven, Acco, 2013.

⁴ THOELEN, A., *Mondelinge mededeling*. Lesonderwerp binnen onderzoeksmethoden, 21 oktober 2013.